

Nieuwsbrief December 2018

Het Centrum voor Filantropische Studies, Vrije Universiteit Amsterdam

In deze editie

Onderwijs
Algemeen
Onderzoek

Agenda
Kennisagenda
Publicaties

Agenda

18 december 2019
8 januari 2019 &
15 januari 2019

Tweede '[Science with Society](#)' seminar
Vrijblijvende introductiecolleges Inleiding in de
Filantropiewetenschap

Zie www.geveninnederland.nl voor de volledige agenda en al onze activiteiten.

Onderwijs

Maak kennis met de Filantropiewetenschap

Welke rol speelt filantropie in de samenleving van vandaag? Waarom geven mensen? Hoe verhouden sociaal ondernemerschap en filantropie zich tot elkaar? Op dinsdagavond 8 en 15 januari organiseert het centrum van Filantropische Studies introductiecolleges Filantropie. De introductiecolleges zijn onderdeel van de [opleiding Filantropie](#) en geheel gratis en vrijblijvend te volgen. [Meer informatie en aanmelden.](#)

Prof. Dr. Theo Schuyt: De filantropische sector professionaliseert, u ook?

De filantropische sector professionaliseert. Filantropie en filantropische organisaties worden belangrijker in de samenleving en de overheid verwacht meer van het particulier initiatief. Toch het geven van geld voor veel mensen niet langer vanzelfsprekend en worstelen veel organisaties met het binden van donateurs en vrijwilligers. Daarnaast liggen ze steeds meer

onder een vergrootglas en publiek en financiers vragen om meer verantwoording en transparantie.

Daarom is wetenschappelijke kennis over filantropie belangrijker dan ooit. Deze kennis stelt u in staat om effectiever te werken aan het bereiken van uw maatschappelijke doelen. Deze kennis is gebundeld in de [Post Academische leergang Filantropie](#) die wordt verzorgd door het Centrum voor Filantropische Studies aan de Vrije Universiteit.

Terugblik masterclasses Filantropie en Besturen Filantropische Fondsen

Het Centrum voor Filantropische Studies heeft in het najaar van 2018 twee gratis Masterclasses georganiseerd. De deelnemers van de Masterclass Filantropie werden meegenomen langs de uitdagingen waar een (toekomstig) professional binnen de Filantropische sector mee te maken heeft. Tijdens de Masterclass Besturen Filantropie fondsen kregen de deelnemers in een vogelvlucht een overzicht van de uitdagingen en verantwoordelijkheden waar bestuurders van filantropische fondsen mee worden geconfronteerd.

Deelnemer Peter Vos (Financieel Planner bij Rabo Schretlen Vermogensmanagement) aan het woord:

'De masterclass Besturen van Filantropische fondsen heeft mij een mooi eerste inzicht gegeven in de ontwikkeling, omvang en belang van de sector Filantropie. Daarnaast zijn de aandachtspunten en uitdagingen voor bestuurders en de daarmee samenhangende leerdoelen voor bestuurders in de sector uiteengezet. Enthousiast en toegankelijk gebracht door professor Schuyt.'

Start opleiding Besturen Filantropische Fondsen

Veel potentiële bestuursleden hebben ruime ervaring opgedaan als professional binnen een bepaald vakgebied. Voor het besturen van filantropische (vermogens)fondsen zijn daarnaast specifieke kennis en vaardigheden noodzakelijk. De opleiding Besturen van Filantropische Fondsen is gericht op vrijwilliger-bestuursleden van (vermogens)fondsen, of iedereen die overweegt om in de toekomst zitting te nemen in een dergelijk bestuur. De opleiding start 24 januari 2019 en aanmelden is nog mogelijk. [Klik hier voor meer informatie en aanmelden.](#)

Continuering onderzoek Geven in Nederland in gevaar

Het Centrum voor Filantropische Studies werkt momenteel met man en macht om de financiering voor het onderzoek Geven in Nederland voor de komende 6 jaar (3 edities) veilig te stellen. Het Ministerie van J&V heeft bij de opzet van Geven in Nederland 2017 medio 2015 te kennen gegeven dat het onderzoek niet langer alleen door de overheid zal worden gefinancierd, met als belangrijkste argumentatie dat het onderzoek van belang is voor overheid én sector filantropie. De overheid ziet zichzelf niet langer als enige verantwoordelijke voor de financiering van het onderzoek. Het Ministerie van J&V wil zich wel voor een langere tijd structureel verbinden aan Geven in Nederland en geeft 1:1 matching voor financiële bijdragen die de VU vanuit de sector ontvangt.

Om de maatschappelijke relevantie van - en commitment voor - het onderzoek Geven in Nederland te versterken heeft de VU de afgelopen maanden de dialoog opgezocht met diverse relevante doelgroepen. Doel: wetenschap en praktijk dichter bij elkaar brengen. Deze rondgang heeft ons – naast specifieke inzichten – drie belangrijke algemene inzichten opgeleverd; te weten:

- 'Geven in Nederland' draagt bij aan de zichtbaarheid van maatschappelijk initiatief in Nederland. Belangrijk ter legitimatie van een zelfstandige en snel groeiende sector.
- Communicatie met relevante doelgroepen vóór de start van het onderzoek dient verbeterd te worden met als doel om inhoudelijk beter aansluiting te vinden bij praktijk en beleid.
- Communicatie over onderzoeksresultaten naar relevante doelgroepen dient verbeterd te worden. Het gaat dan om de praktische toepasbaarheid van het onderzoek, de vertaling van de onderzoeksresultaten naar de praktijk.

De onderzoekers nemen deze verbeterpunten mee in hun plan van aanpak voor de komende drie edities. De VU is al enige tijd in gesprek met de brancheorganisaties en individuele fondsen om tot een duurzaam financieringsmodel voor de toekomst te komen. Op dit moment is de continuering van het onderzoek echter nog niet gegarandeerd. Dat betekent dat er helaas geen Geven in Nederland 2019 komt en dus ook geen presentatie van de nieuwe onderzoeksresultaten zoals u van ons gewend bent op de Dag van de Filantropie. We spreken echter onze hoop uit dat we zeer binnenkort met een Geven in Nederland 2020 kunnen starten!

Terugblik conferentie International Society for Third Sector Research

Van 10 tot 13 juli 2018 organiseerde het Centrum voor Filantropische Studies de conferentie van de International Society for Third Sector Research (ISTR) in Amsterdam. ISTR is het grootste wereldcongres op het gebied academisch onderzoek naar non-profits, de civil society, het maatschappelijk middenveld, filantropie en vrijwilligerswerk. Rondom het thema "democratie en legitimiteit" leverden 800 wetenschappers een bijdrage door het geven van een presentatie over hun laatste inzichten en onderzoeksresultaten. Naast de VU waren veel wetenschappers uit Nederland op dit terrein betrokken bij de invulling van het Nederlandse profiel van dit congres.

Verbinden wetenschap, praktijk en beleid tijdens de 'Dutch Day's @ ISTR'

De conferentie bood een uitgelezen kans om wetenschap, praktijk en beleid rondom het maatschappelijke middenveld en filantropie met elkaar te verbinden en te versterken. Daarom werd er een speciaal parallel programma voor de Nederlandse filantropiesector georganiseerd. Op deze dagen bespraken Nederlandse en internationale wetenschappers belangrijke actuele vraagstukken op het terrein van filantropie, zoals wetgeving, fiscale voorzieningen, samenwerking, en 'next generation' filantropie.

Reflecties op het Nederlandse poldermodel en publieke lezing Prof. René Bekkers

De Nederlandse inbreng werd treffend aan elkaar verbonden door Prof. Lucas Meijs (Erasmus Universiteit Rotterdam) in de slotbijeenkomst van de 'Dutch Day's'. In deze bijeenkomst reflecteerden de Nederlandse tafelvoorzitters op de vraag in hoeverre het 'Nederlandse' poldermodel relevant was, is en blijft voor de Nederlandse en internationale filantropiesector en civil society. De slotbijeenkomst kunt u [hier](#) terugzien.

De slotbijeenkomst werd afgesloten door een **publieke lezing door René Bekkers**, hoogleraar Filantropie van het Centrum voor Filantropische Studies. De lezing, getiteld 'Values of philanthropy', is [hier](#) terug te kijken (vanaf 1u.17).

High Level Meeting 'Filantropie en Overheid'

Op 8 november jl. waren René Bekkers en Theo Schuyt te gast op een 'topambtenaren' bijeenkomst in Den Haag. Het initiatief lag bij het filantropie –beleid coördinerende Ministerie van Veiligheid en Justitie. Hoe kan en moet een overheid zich verhouden tot maatschappelijk initiatief? Dit was het thema van een zeer interactieve bijeenkomst waar rond veertig ambtenaren en een aantal vertegenwoordigers van de sector filantropie aan deelnamen. René en Theo kregen de gelegenheid om aan de hand van het "Geven in Nederland" onderzoek inzicht te bieden in omvang en trends betreffende het maatschappelijk initiatief in Nederland. Het enthousiasme was zodanig dat afgesproken is om binnen twee maanden weer bijeen te komen.

Maandelijks seminars 'Science with Society': Denk mee met de wetenschap

Het Centrum voor Filantropische Studies is het expertisecentrum op het terrein van filantropie in Nederland. Het verspreiden van kennis over onderzoek naar filantropie vindt het Centrum belangrijk. Vaak komen resultaten van onderzoek uiteindelijk wel terecht in de praktijk, maar vaak ook niet. Met Science With Society wil het Centrum op een laagdrempelige manier bestaande kennis en lopend onderzoek toegankelijk maken voor iedereen. Onderzoekers verbonden aan het Centrum voor Filantropische Studies presenteren een actueel onderzoek en vervolgens bent u van harte uitgenodigd om hierover vragen te stellen. Om interactie te bevorderen en organisatiekosten beperkt te houden is het aantal plaatsen beperkt tot 10.

Op 20 november werd het eerste seminar gegeven door Claire van Teunenbroek: De rol van sociale informatie bij geefgedrag. Claire, promovendus Centrum voor Filantropische Studies en blogger voor [De Dikke Blauwe](#) en [The Fundraiser](#), presenteerde een opzet voor haar meest recente studie. Zo besprak ze hoe we het donatie bedrag van anderen kunnen gebruiken (dit noemen we sociale informatie) om donatie gedrag te beïnvloeden. Daarnaast presenteerde ze dat het gebruik van deze informatie zowel een positief als een negatief effect kan hebben, afhankelijk van de manier waarop het wordt weergegeven. Ze gaf aan dat ondanks dat veel onderzoekers een positief effect vonden, onderzoekers ook negatieve effecten vonden: het verlagen van het aantal donateurs. [Klik hier](#) voor de slides van de presentatie.

- Claire zal in de zomer van 2019 haar proefschrift ('*May i make a suggestion: The effect of social information on online donations*') afronden en medio oktober 2019 verdedigen.

De eerst volgende Science With Society word gegeven op:

- 18 december 2018 van 10.00-11.00: De rol van life-events bij het geven van bloed
Door: Tjeerd Piersma, promovendus Centrum voor Filantropische Studies / Sanquin

[Aanmelden kan hier](#).

Twee Filantropie-promoties in aantocht

Bij het Center for Philanthropic Studies is ruim 8 jaar geleden het idee geopperd om ook buitenpromovendi uit te nodigen het nieuwe domein van de filantropie-wetenschap te helpen ontginnen. Twee van de oorspronkelijke groep van zes belangstellingen van dit zogenaamde "*Profil*" project hebben in ruim vier en een half jaar bijna de eindstreep gehaald. George Hooijer, cursist van de eerste lichting van de Post Academische Opleiding

'Filantropische Studies' heeft onderzoek gedaan naar de betekenis en de functie van het begrip 'hemelrente' in de periode 1600 – 1800 in de Nederlanden. De gangbare verklaring voor dit geefmotief is het eigenbelang van de donor; George laat in zijn monografie evenwel middels empirisch en theoretisch onderzoek zien dat deze interpretatie niet de werkelijkheid dekt.

Ook de andere promovendus Jos Rath is ex- PAO-er van het Center. Hij heeft studie gemaakt van 'entrepreneurial philanthropy'. Wat gebeurt er als ondernemers en filantropische organisaties met elkaar in zee gaan? '*When two worlds meet*' is een treffende samenvatting van zijn studie. Jos heeft beide partijen onderzocht en op basis van de bevindingen een model ontwikkeld dat de kans op succesvolle samenwerking vergroot.

Beide proefschriften liggen bij de leescommissies; als deze positief oordelen zullen de promoties begin 2019 plaatsvinden.

Medewerkers: nieuwe en terugkerende gezichten

Rosan Niekerk

Mijn naam is **Rosan van Niekerk** en ik ben per 1 september gestart als junior-onderzoeker bij de werkgroep Filantropische Studies.

Het komende anderhalf jaar zal ik meewerken aan een onderzoek naar de 'Broader Mind' van VU-studenten. De VU heeft de ambitie om voor alle studenten een cursus te ontwikkelen die hen een bredere vorming geeft op academisch, persoonlijk en maatschappelijk vlak. Daarnaast zullen ook de activiteiten op het gebied van Community Service Learning worden uitgebreid. Dit houdt in dat studenten hun academische vaardigheden inzetten door samen te werken met maatschappelijke partners. Wij gaan onderzoeken wat het effect hiervan is op studenten en VU-alumni, zowel op korte als op lange termijn.

Ik ben in de zomer van 2017 afgestudeerd aan de UvA, waar ik een onderzoeksmaster sociologie heb afgerond. Ik heb mij gespecialiseerd in kwantitatieve methoden in het Institutions, Inequality and Life Courses programma. Voordat ik op zoek ben gegaan naar een baan, heb ik eerst vijf maanden in Chili, Bolivia en Peru gereisd en vrijwilligerswerk gedaan. Even iets heel anders dus!

Arjen de Wit

Voor sommigen zal dit een bekend gezicht zijn: van 2012 tot 2017 werkte ik al voor het Centrum. Nadat ik mijn dissertatie heb afgerond en een jaar door Europa heb gereisd in een camperbusje ben ik weer terug in Amsterdam als deeltijd postdoc. De VU ontwikkelt een universiteitsbreed programma dat tot doel heeft studenten breder te laten kijken dan hun eigen studie: A Broader Mind. Er komt een nieuw innovatief vak waarin maatschappelijke thema's aan de orde worden gesteld, en verschillende opleidingen bieden projecten aan waarin studenten samenwerken met organisaties in de praktijk. Als deel van dit programma maakt ons team (René Bekkers, Rosan van Niekerk en ik) een enquête waarmee de persoonlijke, academische, professionele en burgerschapsontwikkeling van studenten wordt gemeten. Burgerschapseducatie is niet nieuw voor mij. Ik heb jaren gewerkt bij ProDemos in Den Haag, waar scholieren de Tweede Kamer bezoeken en bijgeschoold worden in hun politieke kennis en politiek zelfvertrouwen.

Naast 'A Broader Mind' ga ik de komende tijd meer onderzoek doen naar de effecten van vrijwilligerswerk op het welzijn van de vrijwilliger, en de waarde van vrijwilligerswerk in een veranderende arbeidsmarkt.

Suzanne Felix

Hoewel **Suzanne Felix** al een aantal maanden niet meer bij ons werkt willen we haar toch middels deze weg nog van harte bedanken voor haar bijdrage aan de werkgroep. We wensen haar veel succes met de verdere stap van haar carrière!

Onderzoek

Vrijwilligerswerk beschermt kwetsbare ouderen

Vrijwilligerswerk dient niet alleen het maatschappelijk nut, het kan ook positief uitwerken voor de vrijwilliger. Dit idee wordt ondersteund door een nieuwe studie met longitudinale data van de Amerikaanse Midlife in the United States Survey (MIDUS). Kwetsbare volwassenen van middelbare en oudere leeftijd raken in de loop van de tijd minder tevreden over hun leven en voelen zich steeds minder betrokken bij de gemeenschap, maar het doen van vrijwilligerswerk kan deze processen vertragen. Vrijwilligerswerk treedt zo op als bescherming tegen afnemend welzijn op latere leeftijd.

Russell, A. R., Nyame-Mensah, A., de Wit, A., & Handy, F. (2018). Volunteering and Wellbeing Among Ageing Adults: A Longitudinal Analysis. *VOLUNTAS: International Journal of Voluntary and Nonprofit Organizations*, Online first September 2018.

Verkenning WRR Filantropie: 'Op de grens van overheid en markt'

In de onlangs verschenen WRR verkenning *Filantropie op de grens van overheid en markt* schreven Barbara Gouwenberg en Elly Mariani van het Centrum voor Filantropische Studies elk vanuit hun expertise een hoofdstuk. Gouwenberg over de relatie tussen overheid en vermogensfondsen (hoofdstuk 3) en Mariani over de fiscale stimulering van private bijdragen aan filantropie. Het volledige rapport inclusief deze twee hoofdstukken kunt u [hier](#) downloaden.

Gouwenberg, B.M. (2018). Vermogensfondsen in Nederland. Uit de schaduw, in het licht, blz. 103-133. In: P.de Goede, E. Schrijvers en M. de Visser (red.). *Filantropie op de grens van overheid en markt*. Den Haag: Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid.

Mariani, E.E. (2018). Fiscale stimulering van private bijdragen aan filantropie, blz. 143-173. In: P. de Goede, E. Schrijvers en M. de Visser (red.). *Filantropie op de grens van overheid en markt*. Den Haag: Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid.

De 10 basics van crowdfunding: meer dan geld

Crowdfunding is een online donatie methode welke algemeen bekend is bij mensen. Iedereen met een goed uitgewerkt idee kan een crowdfunding project opstarten (maar niet perse succesvol). Wat zijn nou de voorwaarden voor een idee om te kwalificeren als een crowdfunding project? Deze vraag presenteerde en beantwoorde Claire van Teunenbroek tijdens de Dutch Days op het ISTR congres bij de Vrije Universiteit Amsterdam. Ze heeft een verkorte versie gepresenteerd op de TU Delft tijdens het seminar georganiseerd door de Directorate of Strategic Development aan de TU Delft. Voor een korte visuele samenvatting zie: <https://youtu.be/ixafG7rsPE4>

Ze presenteerde een lijst van 10 eigenschappen en legde uit wat deze inhouden. Als eerste, bij crowdfunding worden donateurs online benaderd en de donaties vinden ook in een online omgeving plaats. Vervolgens vertelde ze dat crowdfunding project georiënteerd is. Dit betekent dat je geld op haalt voor een specifiek project (bijv. financieren nieuw klaslokaal) en niet voor een algemeen doel (bijv. onderwijs). Dit brengt ons bij de derde eigenschap: specifiek. Een donateur kan zeer veel specifieke informatie lezen over het project voordat de donateur een donatie heeft gemaakt. Beide kenmerken, project gericht en specifiek, ondersteunen de transparante natuur van crowdfunding. Donateurs kunnen vooraf voldoende informatie verzamelen om een overweging te maken voor het wel of niet doneren. Dit heeft als gevolg dat crowdfunding gezien kan worden als democratisch: donateurs bepalen welke projecten gefinancierd worden, in plaats van de organisaties. Een ander unieke eigenschap zijn de grote hoeveelheid updates. Gedurende het project online staat (vaak tussen de 30 tot 60 dagen) krijgen donateurs regelmatig updates over de stand

van zaken. Het is gebruikelijk (en aanbevolen) om ook na het binnen halen van het geldbedrag donateurs te informeren over eventuele veranderingen en uitkomsten. Dit heeft alles te maken met de zevende eigenschap van crowdfunding: een focus op impact. Donateurs die geven aan crowdfunding zijn betrokken bij het project en verwachten een terugkoppeling over wat er is gedaan met hun donatie. Dit zorgt ervoor dat donateur een beter idee hebben over wat er is bereikt met hun geld (dit noemen we impact). Dit is verbonden met de achtste eigenschap: groep gebonden en actief. Crowdfunding geeft de mogelijkheid om een hechtere relatie te vormen met de donateurs door in contact te komen via bijvoorbeeld sociale media. Dit kan verder worden verwerkt in de beloningen die verbonden zijn aan donaties. Wanneer een donateur een donatie maakt kan deze ervoor kiezen om een beloning te krijgen, denk hierbij aan een tour door een museum of een kijkje in een wetenschappelijk lab. Ten slotte, bij crowdfunding is er geen sprake van een financiële intermediair: je staat direct in contact met de donateurs.

Deze eigenschappen samen vormen een lijst met voorwaarden welke gebruikt kunnen worden om te bepalen of een idee voldoet aan de eisen van een crowdfunding project. Daarnaast laat deze lijst zien dat crowdfunding gebruikt kan worden voor meer dan alleen het binnen halen van geld. Het kan ook gebruikt worden voor het opbouwen (en versterken) van iemands netwerken en als marketing onderzoek.

van Teunenbroek (2018). A helping hand: Challenges for the Dutch philanthropic sector and the possibilities of crowdfunding. Paper presented at the Dutch Days during the roundtable discussions at the 13th 2018 ISTR conference, Amsterdam, the Netherlands, 12 July 2018. [Slides voor de PowerPoint presentatie.](#)

van Teunenbroek (2018). Crowdfunding science-only projects: Is it a good alliance, crowdfunding and science? Lecture at TU Delft, organized by the Directorate of Strategic Development, Delft, the Netherlands, 4 October 2018. Slides can be found here: [Crowdfunding scientific research van Teunenbroek \(2018\) TU Delft.](#)

Demografische achtergrond bloeddonoren speelt mee bij wervingstechnieken

Eind oktober is er een nieuw onderzoek gepubliceerd in de ISBT Science Series waarin Tjeerd Piersma en Elisabeth Klinkenberg kijken naar de rol die wervingsstrategieën van Sanquin (de Nederlandse bloedbank) spelen bij zowel de werving als het behoud van nieuwe bloeddonoren (link: [10.1111/VOXS.12460](#)). Sanquin heeft, net als bloedbanken in een aantal andere landen, te maken met een toenemend tekort aan jonge mannelijke donoren en donoren uit etnische minderheidsgroepen. Het blijkt lastig om deze personen te bereiken, terwijl een goede afspiegeling van de samenleving van belang is voor het in stand houden van een betrouwbare bloedvoorraad. Kennis over de werving en het behoud van deze potentiële donoren is dus essentieel.

De resultaten laten zien dat wervingsstrategieën inderdaad gerelateerd zijn aan de werving van bepaalde demografische groepen. Zo worden jonge mannen bijvoorbeeld vaker dan andere personen geworven doordat mensen in hun omgeving al bloeddonor zijn (de

zogenaamde 'donor-werft-donor' strategie). Opvallend is ook dat de manier waarop donoren bij Sanquin terecht komen gerelateerd is aan de kans dat zij op de lange termijn aan Sanquin verbonden blijven. De eerder genoemde donor-werft-donor strategie is gerelateerd aan de meeste opvolgende bloeddonoraties, terwijl telefonische werving gerelateerd is aan de minste bloeddonoraties. De resultaten van het onderzoek suggereren dat niet alleen dat meer gepersonaliseerde werving van belang is, maar ook dat er meer persoonlijke aandacht moet worden gegeven aan het behouden van donoren.

Wanneer we weten dat bepaalde donoren een grotere kans hebben om te stoppen met hun donatie dan anderen, is het ook interessant om inzicht te krijgen in de vraag hoe zij tot dit besluit komen. In vervolgonderzoek van Tjeerd Piersma, in samenwerking met René Bekkers, Eva-Maria Merz en Wim de Kort is er nader ingezoomd op factoren die een rol spelen bij de beslissing van personen om te stoppen met doneren ([10.31235/osf.io/fg73x](https://doi.org/10.31235/osf.io/fg73x)). De resultaten van dit onderzoek laten zien dat er een aantal levensgebeurtenissen invloed heeft op deze beslissing. Enerzijds wordt de kans groter dat mensen stoppen met doneren wanneer zij een kind krijgen of hun baan verliezen, terwijl zij juist vaker besluiten om te blijven doneren wanneer iemand in de familie een bloedtransfusie nodig heeft of komt te overlijden.

Piersma, T. W., & Klinkenberg, E. F. (2018). The relation between blood donor recruitment and donor diversity and loyalty in the Netherlands. *ISBT Science Series*.

Driving Progress for Research and Innovation in Europe. The potential of R&I foundations

Door de Expert Group on "Foundations, Venture Philanthropy and Social Investments"

Op Europees niveau zoeken de Europese Commissie DG Onderzoek en Innovatie en grote Europese fondsen op het terrein van onderzoek en innovatie (la Caixa Foundation, Wellcome Trust, Volkswagen Foundation, Compagnia di San Paolo, etc.) toenadering tot elkaar. Zij leren elkaar kennen, zij ontmoeten elkaar en zij zoeken wegen op meer samen te werken en elkaar te versterken. De EC zette een eerste stap door het initiëren en financieren van de [EUFORI Studie](#), een grootschalig Europees onderzoek naar fondsen op het terrein van onderzoek en innovatie, uitgevoerd door het Centrum voor Filantropische Studies. Het onbekende landschap van deze groep fondsen in Europa (goed voor een geschat bestedingsbudget van ca. 5 miljard euro per jaar) werd in kaart gebracht. Als vervolg op de EUFORI Studie heeft de Europese Commissie in juni 2017 een multidisciplinaire expert groep '*Foundations, Venture Philanthropy and Social Investments for Research and Innovation*' opgericht onder leiding van Schuyt en Gouwenberg van het Centrum voor Filantropische Studies om te verkennen hoe publiek en privaat elkaar kunnen versterken. De adviezen van de groep gaan over het verbeteren van de zogenaamde 'framework conditions' voor fondsen in Europa, over het stimuleren van innovatieve financieringsmogelijkheden en succesvolle

samenwerking. Vlak voor de zomer van 2018 zijn de (beleids)aanbevelingen publiek gemaakt en gepubliceerd in het rapport 'Driving progress for research and innovation in Europe. The potential of R&I foundations'. [Het rapport kunt u via deze link te downloaden.](#)

Levensgebeurtenissen hebben een invloed op bloeddonoraties

Om meer inzicht te krijgen in internationale vergelijkbaarheid van bloeddonorgedrag is Tjeerd Piersma in september en oktober van dit jaar op bezoek geweest aan het 'Rigshospitalet', het academisch ziekenhuis van Kopenhagen in Denemarken. Als onderdeel van zijn promotietraject heeft hij hier onderzoek gedaan naar de invloed die levensgebeurtenissen hebben op de kans dat mensen bloed doneren, waarbij alle facetten van zijn voorgaande onderzoek zo precies mogelijk worden gerepliceerd om vergelijkingen te kunnen maken tussen Deense en Nederlandse bloeddonoren (link: [10.31235/osf.io/fg73x](https://doi.org/10.31235/osf.io/fg73x)). Ondanks de verschillen in cultuur, de manier van bloedinzameling en structuur van de data lijken de eerste resultaten erop te wijzen dat de invloed van levensgebeurtenissen op het gedrag van bloeddonoren redelijk vergelijkbaar zijn tussen beide landen. De kans dat mensen stoppen met doneren wordt groter wanneer zijn kinderen krijgen of werkloos raken, maar kleiner wanneer een familielid een bloedtransfusie krijgt, wordt geconfronteerd met een ernstige ziekte, of komt te overlijden. Op dit moment wordt er gewerkt aan verdere analyses om een beter beeld te krijgen van de mate van vergelijkbaarheid tussen Denemarken en Nederlands op het gebied van bloeddonorgedrag.

Piersma, T. W., Bekkers, R., de Kort, W., Merz, E. (2018). Blood donation across the life course: The influence of life events on donor lapse. Under review.

Verdediging proefschrift Arjen de Wit: terugtrekkende overheid leidt niet tot meer giften

In het publieke debat is vaak de wens te horen voor een overheid die minder initiatief neemt, minder regels maakt en minder geld uitgeeft. Hierbij is de verwachting dat burens, vrijwilligers en donateurs de gaten kunnen vullen die de overheid achterlaat. Maar is dat ook zo?

Met deze vraag begon Arjen de Wit de verdediging van zijn proefschrift op 30 januari in de aula van de Vrije Universiteit. Zijn dissertatie laat zien dat overheidsbezuinigingen niet zomaar leiden tot hogere particuliere giften aan maatschappelijke organisaties. Donateurs zijn zich vaak helemaal niet bewust van alle overheidsuitgaven, deels vanwege selectieve berichtgeving in de media.

Organisaties kunnen zo'n twintig procent meer donateurs werven door expliciete informatie te geven over teruglopende overheidsbezuinigingen, maar dat gaat deels ten koste van andere organisaties. Veel huishoudens hebben een beperkt budget beschikbaar voor hun totale giften waarbinnen ze hun goede doelen kiezen. Zo leiden overheidsbezuinigingen eerder tot een herverdeling van filantropische giften dan tot een algehele toename.

De Wit, A. (2018). *Philanthropy in the welfare state: Why charitable donations do not simply substitute government support*. Dissertation Vrije Universiteit Amsterdam. Link: <https://research.vu.nl/en/publications/philanthropy-in-the-welfare-state-why-charitable-donations-do-not>

Het culturele leven

De werkgroep leverde het SCP cijfers uit het onderzoek over giften aan cultuur voor haar rapportage [Het Culturele Leven, 10 domeinen bezien vanuit 14 kernthema's](#) (pagina 86). Het rapport beschrijft het culturele leven door tien culturele domeinen vanuit veertien kernthema's te bezien. Het model is toegepast om het culturele leven in de jaren 2012-2017 in kaart te brengen.

Algemeen overzicht kennisveld

Medewerker	Functie(s)	Expertise	Contact
René Bekkers	Hoogleraar, Directeur Centrum voor Filantropische studies, onderzoek coördinator	Filantropie, vrijwilligerswerk, bloeddonatie en orgaandonatie	r.bekkers@vu.nl
Theo Schuyt	Hoogleraar, Voorzitter ERNOP ¹	Filantropie, verzorgingsstaat, social policy, (community) foundations, Corporate Social Responsibility	t.schuyt@vu.nl
Barry Hoolwerf	Onderzoeker, directeur ERNOP ¹	(nieuwe) vormen van filantropie door organisaties, de effecten daarvan op de betreffende organisaties en samenwerking tussen filantropische en andere organisaties zoals de overheid	l.k.hoolwerf@vu.nl
Barbara Gouwenberg	Onderzoeker, projectcoördinator GIN ²	Vermogensfondsen, betrokken bij opdrachtonderzoek voor de Europese Commissie, DG Onderzoek en Innovatie	b.m.gouwenberg@vu.nl
Arjen de Wit	Senior onderzoeker	Effect vrijwilligerswerk op het welzijn van de vrijwilliger, studenten betrokkenheid, burgerschap	a.de.wit@vu.nl

Claire van Teunenbroek	Promovenda, datamanager GIN ²	Online doneren, crowdfunding, informatie bronnen, sociale informatie, normatief gedrag	p.s.c.van.teunenbroek@vu.nl
Tjeerd Piersma	Promovendus	Donor carrières, bloeddonauteurs, levensgebeurtenissen, motieven.	t.w.piersma@vu.nl
Rosan Niekerk	Junior onderzoeker	Attitudes studenten, professionele en persoonlijke ontwikkeling van studenten	r.w.van.niekerk@vu.nl
Elly Mariani	Promovenda	De rol die goede doelen in de Nederlandse maatschappij vervullen, en hoe de fiscale behandeling van bijdragen aan goede doelen op die rol kan aansluiten.	e.e.mariani@vu.nl

¹ European Research Network On Philanthropy (ERNOP)

² Geven in Nederland (GIN)

Publicaties

Bakker, L., Reitsma, J., Smets, P., Bekkers, R., Younes, Y. & Sederel, C. (2018).

Vrijwilligerswerk: stimulans voor tijdige integratie? Pp. 43-63 in: Dagevos, J., Odé, A., Beckers, P. & De Vries, K. (2018). *Nieuwe wegen voor vluchtelingen in Nederland: over opvang, integratie en beleid*. Amsterdam: Amsterdam University Press.

Gouwenberg, B.M. (2018). Vermogensfondsen in Nederland. Uit de schaduw, in het licht, blz. 103-133. In: P.de Goede, E. Schrijvers en M. de Visser (red.). *Filantropie op de grens van overheid en markt*. Den Haag: Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid.

Mariani, E.E. (2018). Fiscale stimulering van private bijdragen aan filantropie, blz. 143-173. In: P. de Goede, E. Schrijvers en M. de Visser (red.). *Filantropie op de grens van overheid en markt*. Den Haag: Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid.

Piersma, T. W., Bekkers, R., de Kort, W., Merz, E. (2018). Blood donation across the life course: The influence of life events on donor lapse. Under review. Link: [10.31235/osf.io/fg73x](https://doi.org/10.31235/osf.io/fg73x).

Piersma, T. W., & Klinkenberg, E. F. (2018). The relation between blood donor recruitment and donor diversity and loyalty in the Netherlands. *ISBT Science Series*. Link: [10.1111/voxs.12460](https://doi.org/10.1111/voxs.12460).

Russell, A. R., Nyame-Mensah, A., de Wit, A., & Handy, F. (2018). Volunteering and Wellbeing Among Ageing Adults: A Longitudinal Analysis. *VOLUNTAS: International Journal of Voluntary and Nonprofit Organizations*, Online first September 2018. Link: <https://link.springer.com/article/10.1007/s11266-018-0041-8>

- Schuyt, Th., E. Mariani, S. Felix (2018) 'Nalaten aan goede doelen; hoeveel, waaraan, door wie en waarom?' Pp. 277- 284. In: *WPNR* . NR 7188, Jrg. 149, 31 maart 2018. ISSN 0165-8476.
- Schuyt, Th, Gouwenberg, B. (Eds.) (2018). *Driving Progress for Research and Innovation in Europe: The potential of R&I foundations*. European Commission, Directorate-General for Research and Innovation, Directorate B - Open Innovation and Open Science, Unit B3 - SMEs, Financial instruments and State Aid. ISBN 978-92-79-86892-4
- Schuyt, Th.N.M., Gouwenberg, B.M. and L.K. Hoolwerf. (2018). 'Foundations in the Netherlands; towards a diversified social model?' In: Anheier, H. (Ed.). *Philanthropic Foundations in Cross-National Perspective: A Comparative Approach, American Behavioral Scientist*. Special issue on foundations.
<http://journals.sagepub.com/eprint/ixiJPYRvjfpBDg5MugcE/full>
- Schuyt, T., Verkaik, D. & L.K. Hoolwerf (2018). *Better together? A Study on Philanthropy and Official Development Assistance. The Role of Private Foundations and the potential for collaboration*. Paris: Agence Francais de Developpement (Ministry of Development Aid). ISSN 2492-2846
- Schuyt, Th. (2018). 'Is er een weg uit de universitaire misère?' In: *Scienceguide*.
<https://www.scienceguide.nl/2018/02/is-er-weg-universitaire-misere/>
- Schuyt, Th. (2018). 'Pieter Teyler, een Nederlandse filantroop'. Pp. 4-6. In: *Teylers Magazijn*. Jrg 37, nr. 134. Haarlem: Teylers Museum. ISSN: 0920 0460
- Schuyt, Th. (2018). 'De keukentafel stoelt op een onvolledige beleidsvisie'. In: *Sociale Vraagstukken*, Utrecht (november)
- Van Teunenbroek, C. (2018) A Changing donor: We need them but what do they need? *The Fundraiser*, Online first June 2018. Link: <https://www.thefundraiser.nl/news/a-changing-donor>
- Van Teunenbroek, C. (2018) Impact: I want to make a difference! *The Fundraiser*, Online first June 2018. Link: <https://www.thefundraiser.nl/news/impact>
- Van Teunenbroek, C. (2018) The three basics of philanthropy *The Fundraiser*, Online first July 2018. Link: <https://www.thefundraiser.nl/news/the-three-basics-of-philanthropy>
- Van Teunenbroek, C. (2018) Crowdfunding for science and universities. *De Dikke Blauwe*, Online first June 2018. Link: <https://www.dedikkeblauwe.nl/news/crowdfunding-for-science-and-universities>
- De Wit, A. (2018). *Philanthropy in the welfare state: Why charitable donations do not simply substitute government support*. Dissertation Vrije Universiteit Amsterdam. Link: <https://research.vu.nl/en/publications/philanthropy-in-the-welfare-state-why-charitable-donations-do-not>